

Лекция 2

Създаване на теоретична рамка за ученически изследователски проект

*Приложение на изследователски подходи, интердисциплинарни
методи и нови технологии в проектноориентираното обучение
по български език*

31.10.2020 – 1.11.2020

Теоретична рамка на проект

→ Основни стъпки при планирането и изпълнението на ученически проект и тяхното значение за процеса на проектноориентираното обучение

Теоретична рамка на проект

КАК ДА ИЗРАБОТИМ ТЕОРЕТИЧНА РАМКА НА ПРОЕКТ?

1 ФОРМУЛИРАНЕ НА ПРОБЛЕМ

Избор на значим проблем, изискващ задълбочено проучване.

4 ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЕКИП

Индивидуален или групов проект, отговорници за изпълнение на задачите.

7 ПЛАН И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

Изготвяне на план за изпълнение, разпределение на задачите във времето и между членовете на екипа.

2 ЗНАНИЯ И УМЕНИЯ

Определяне на необходимите знания и умения, както и на новоизграждащите се в процеса на изпълнение на проекта.

5 ПОМОЩНИ СРЕДСТВА

Изготвяне на списък с помощни средства за изпълнение на проекта.

8 ПРЕДСТАВЯНЕ

Определяне на формат за представяне на резултатите и изисквания към представянето.

3 ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПОДХОДИ

Описание на подходите, които учениците ще усвоят и приложат в работата си.

6 ИНСТРУКЦИЯ

Формулиране на задачата и какво е необходимо да се изпълни. Указания как може да се търси помощ.

9 ОЦЕНКА

Определяне на критерии за оценка на проекта.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

1

Формулиране на изследователски проблем

Проблемът за решаване в рамките на проекта трябва да отговаря на следните условия:

- да бъде съществен и нетривиален;
- да обхваща подходящо количество взаимосвързана (научна) информация;
- да бъде изпълним за учениците – да имат необходимите знания, за да могат да достигнат до нови знания и умения;
- да бъде интересен и ангажиращ.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

1

Формулиране на изследователски проблем

Примери за изследователски проблеми:

- *Разработване на словообразователен речник*
- *Термините в учебниците по физика*
- *Неуместна употреба на чужди думи*
- *Най-често срещани езикови грешки*
- *Езикът на рекламите*
- *Езикът в социалните медии*
- *Съвместна употреба на глаголните времена*
- *Съпоставка на езика на различни поколения българи.*

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

1

Формулиране на изследователски проблем

- Проблемите за изследване може да са формулирани от учителя.
- Възможен подход е първо да се предоставят данни за наблюдение, и въз основа на наблюдението да бъдат формулирани проблемите за изследване.
- Учениците може сами да формулират изследователските проблеми и задачите за тяхното изпълнение като част от проекта (с насоки от учителя).

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

2

Знания и умения

Описание на необходимите знания и умения, които са предпоставка за успешното изпълнение на изследователския проект:

- Учениците трябва да притежават знания и умения, които ще им позволят да решат поставения изследователски проблем.
- Ролята на учителя е да прецени сложността и вида на изследователските проекти, които са подходящи за ученици с различна степен на подготовка и мотивираност.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

2

Знания и умения

Описание на новите знания и умения, които трябва да бъдат постигнати в резултат от изпълнението на изследователския проект. Може да предвижда:

- надграждане на усвоените знания и умения;
- обвързване на усвояването на нови знания и умения с конкретни изследователски практики;
- интегриране на знания и умения от различни изследователски области.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

3

Изследователски подходи

Описание на изследователските подходи, които учениците ще усвоят и приложат в работата си. Наборът от изследователски подходи включва:

- формулиране на хипотеза;
- наблюдение върху емпиричен материал;
- класификация на обекти по определени признаци;
- анализ на връзките между отделни компоненти.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

3

Изследователски подходи

Описание на изследователските подходи, които учениците ще усвоят и приложат в работата си. Наборът от изследователски подходи включва:

- съпоставка на различни обекти и откриване на прилики и разлики между тях;
- привеждане на доказателства;
- откриване на причинно-следствени връзки и достигане до изводи;
- формулиране на обобщения и заключения и др.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

4

Помощни средства

Описание на необходимите помощни средства:

- Предоставя се списък с препоръчителни ресурси, които могат бъдат използвани за изпълнение на проекта (корпуси, речници, научна литература и др.).
- Задачата може да е комплексна и може да изисква достъп до различни ресурси, включително програми за обработка на езика.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

4

Помощни средства

Описание на необходимите помощни средства:

→ При необходимост може да се приложи инструкцията как може да се използват езиковите ресурси, които се препоръчват, или да се дадат необходимите насоки за работа с нови програмни продукти.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

5

Определяне на екип

Проектът може да бъде **индивидуален** или **групов**.
Проектът може да се осъществява от различни участници:

- **Учители:** учител по български език, учител по информационни технологии и др.
- **Ученици:** брой на учениците в група, възраст (клас) и др.
- **Външни участници:** информанти за събиране на езикови данни или научни консултанти (например от Института за български език).

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

6

Инструкция за работа

Инструкцията цели да подпомогне учениците при:

- използването на нови идеи и модели за събиране, наблюдение и анализ на данни;
- избора на подходящи изследователски методи и стратегии.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

6

Инструкция за работа

Инструкцията трябва да съдържа ясни указания към учениците, които засягат задачите, които трябва да се изпълнят, за да се реализират поставените цели; зависимостите между задачите за изпълнение; очакваните междинни и крайни резултати в рамките на проекта.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

7

План на работата по проекта

Изработването на план и разпределение на работата по проекта има следните цели:

- ясно формулиране на отделните задачи, подзадачи и етапи за осъществяване на проекта;
- определяне на препоръчителните срокове за изпълнение на задачите и подзадачите;
- разпределение на задачите между членове на екипа (при групови проекти).

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

8

Насоки за представяне

Разработването на насоки за начина на представяне на резултатите от проекта включва препоръчителните модели, които са най-подходящи по отношение на конкретния проект; възрастта на учениците; времетраенето на представянето и очакваната аудитория.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

8

Насоки за представяне

Представянето на резултатите може да бъде под формата на:

- презентация;
- кратък научен текст;
- (части от) интерактивен урок;
- (части от) интерактивно упражнение;
- съставяне на тест.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

9

Критерии за оценка

Предварителното разработване на критериите за оценка на резултатите трябва да е във връзка с очакваното **качество на конкретния проект**, но също така:

- да се оценява постигането на специфичните цели на проектноориентираното обучение: задълбочено разбиране, достигане до нови знания и умения, включително умения за работа в екип, комуникация, представяне на резултатите;
- да се предлага модел за критична оценка и самооценка.

Теоретична рамка: стъпка по стъпка

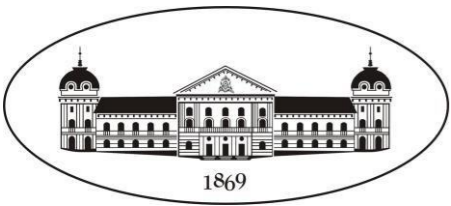
9

Критерии за оценка

- Критериите за оценка трябва да са ясно формулирани.
- Възможни са различни подходи:
 - Преподавателят оценява изпълнението на проекта сам или заедно с други преподаватели и/или ученици.
 - Учениците оценяват проекта, авторите на проекта също могат да участват при оценяването.
- Възможно е да се предвиди цифрова скала за оценка или точкова система.

Ролята на преподавателя при изпълнението на проекти

- Да ангажира вниманието на учениците с проблеми, които ще ги заинтригуват;
- Да прецени в кои случаи може да обедини усилията си с преподаватели от други предметни области: математика, информатика, история, чужд език;
- Да прецени индивидуалните знания и умения на учениците си, за да може да формира ефективно работещи екипи.

Ролята на преподавателя при изпълнението на проекти

- Да опознае и избере подходящите технологии и програмни приложения, които да препоръча на учениците;
- Да умее да насочва учениците да задават правилните въпроси, такива, които провокират интерес и водят до адекватен резултат;
- Да стимулира учениците да търсят най-ефективните начини за решаване на даден проблем.

Ролята на преподавателя при изпълнението на проекти

- Да насочва учениците да търсят повече от едно решение на поставения проблем или повече от един начин за неговото решение;
- Да насоча учениците да формулират критериите за проверка на това кой резултат е правилен, както и сами да поставят ограничения за обема на работата;
- Не само да умее обективно да оценява резултатите, но и да поощрява учениците, които не са се справили успешно, за да не се отказват следващия път.

Лекция 2

Обърнахме внимание на:

→ стъпките при разработването на теоретична рамка за ученически изследователски проект.

Това е основна информация за разработването на самостоятелната работа.

За въпроси:

teacher@ibl.bas.bg

Можете да използвате и **Форума за въпроси и отговори** на Образователната платформа на Института за български език.

Проектът
„Написаното остава. Пиши правилно!“

се осъществява по

Програма „Образование с наука“

на Министерството на образованието и науката и
Българската академия на науките.

Образование
с наука

